

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Trischler Károly.

1860—1904.

Ez a név, mely sokszor büszkélkedett e helyen, utoljára áll itt e sorok fölött.

A hön szeretett bajtárs, aki lakadást nem ismerő kitartással harcolt oldalunkon a jogért, az igazságért: nincsen többé. Elment örökre.

Trischler Károly letette a fegyvert és eltávozott oda, ahol az örök Igazság lakozik. Megbékült mindennel. Örök álmra hunyta le szemét és megnyitotta előtte az örök élet. Nem csupán a jóknak élete, de a kiváltságosok örök élete.

Szózatossá ajka elnémult és amit a kihült agy egykor a maga teremtettségében alkotott, amit a szózatossá ajk elmesélt, az már csak emlék. Megmerevedett kezéből kihullott a lant, hurjait megtépte az utolsó sóhaj s elnémult örökre.

Most válnunk kell tőle. Bármily fájdalmas is e gondolat, a végzet kérelhetetlensége ellen nincsen tiltakozás. Fejet kell hajtánunk előtte s elrebegnünk az utolsó Isten veled-et.

Innen küldjük azt neki a harcmezőről. Itt élt ő egy egész negyedszázadon át, mint felkent papja az Igazság eszméjének s mint lelkes harcosa a közérdeknek. Ez a hely emelte őt arra a magaslatra, mely a mindennapi mértéken felül áll. Erről a helyről adassék meg neki az utolsó tisztelgés.

Trischler Károlyban mi két embert veszítettünk el: az ábrándos poétát és a csüggedést nem ismerő munkatársat. Az egyik ember ha megszólalt, minden szava a magasabb sférák zenéjének tolmácsolója volt. Szépség, báj csengett azokból. Ha pedig a másik szólalt meg, az ajkon kiröppenő szó élessé vált mint a kard pengéje sujtott, ölt s utját az Igazság diadala követte mindenkoron.

Akit mi veszítettünk el benne, annak helye pótolhatatlan marad. Kétszeres tehát a fájdalom, melyet kora elhunytá felett érezünk.

De Trischler Károly nem csak a miénk volt, hanem az egész társadalomé. Mig élt, osztályosa volt az általános szeretetnek. Széles e megyében neve ismeretes volt mindenütt és a sors nem vonta meg tőle azt a boldogságot, hogy diadalaiban gyönyörködhessek.

Megadatott neki az a ritka kegy, hogy életében birtokosa lehessen az elismerés palmaágának.

Hiszen itt, e szűkebb haza határai között ugyis kevesen vannak azok, akik a mindennapi élet rideg szürkeségén felülemelkednek és élnek az ábrándok világát. Kiknek minden gondolata a köznek, az általánosnak születik, kiknek minden szava az egésznek szól. Ő egyike volt az önzetleneknek.

Lantján ha felcsendült a dal, képzeletében körötte állottunk valamennyien. Nekünk énekelt, csak nekünk kizárólagosan. Azt akarta, hogy az ő ihletet képzelete megragadja lelkünket, szívünket és egész valónk a költészet magaslatára emelkedjék.

A naiv lelkű poétának hite elűzte belőle az emberit s ő onnan az ő kiváltságos világából szólott le hozzánk. És akik megértették őt, akik általa megnyitni látták az örök szépnek világát, ma zokogva állanak ravatala előtt. Az ábrándos trobadur ajkán megfagyott az utolsó hang. Vándorutja mellett, a nyíló virágok illatában leült pihenni örökre. Lelkét magához ölelte a tavaszi szellő s elragadta oda fel, oda abba a kéklő

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Az Istenek a földön.

Midőn már rég volt, rég nagyon
 Az isteni birodalom,
 Széjjel kezdte oszolni,
 Zeus az isteni hadat
 Elhívá és a szent alak
 Így kezdte szónokolni:
 Látjátok immár Istenek,
 Hogy megmenteni nem lehet
 Az ég, a föld uralmát,
 Azért vonuljunk innen el
 S a földön munka váltsa fel
 A volt nagyok hatalmát.
 E szóra helyeslést adja
 A gyűlésnek apraja, nagyja
 S a földre lerepülnek,
 Zeus gyorsan ágyúhoz állott,
 Mars úr felölt huszárnadrágot
 S egy hon s királyért lelkesülnek.

Ceresből lett paraszt menyecske

És szép Minerva felkereste
 Az iskolát s oda szokott,
 Merkur bankár lett, régen érti.
 Neptunus csónakát vezérli
 És néha még hálót fonott.

Diana erdők vadát űzi,
 Míg Hymen láncá összefűzi,
 Vesta pedig főzött, mosott,
 Apolló kántor, hírneves
 Vulcán kovács sokat szerez,
 Munkával tölti a napot.

Saturnus híres óragyáros,
 Szó sem fér Bachusnak borához,
 Mint bányász él Plutó király.
 Csak Amor nem lel kenyeret,
 Hát mit tegyen a kis gyerek:
 Szegényke lop, ahol talál.

Levelek egy sirhalomról.

Meghalt a Karcsi, a mi és az oly sokaknak kedves Karcisija. Elhagyott bennünket az édes szavu poéta, a lelkes szónok, a vig cimbor. Nem mond több pohárköszöntőt, elpartolt tőlünk ahhoz a csunya csontemberhez. Még azt is megszerette. Mert mindenkit szeretett, nem tudott haragudni senkire, „szerezzel” ölelte keblére még a halálos ellenségét és megvédelmezte azzal: hát ne bántsd! Pedig voltak olyanok, akik nem szerették. Ilyenek mindig vannak. És miért? Mert nem tudták soha megérteni azt, hogy a poéta nem lehet szürke ember. Hogy az a tömegben felül él s sok olyanban lát erényt, amit a hetköznap élet, a sablonokba szorított morál bűnnek tart. Ezt nem értették meg s ezt az értetlenséget soha nem tudták neki megbocsájtani. És ő ezért sem haragudott.

Nem kért tőlük bocsánatot, hiszen nem is kérhetett. Abban a szent hitben élt és halt is meg, hogy őt mindenki szereti. Hány embernek adatik meg ez a boldog naivitas? Bizonyára csak azoknak, akik: kivételek.

magasságba: a költők ragyogó pantheonjába. Ami belőle itt maradt, az a himes pillangónak levetett hüvelye. Egy test, melyen a halál kénye-kedve szerint végezheti az enyészet mehanikus munkáját. A lélek azonban már felette lebeg minden földi hatalomnak, még a halálnak is.

Trischler Károly nincsen többé, neve, melyet ma a gyász emblema fog körül, egy kedves emlék, melyre mindenkor jól esik visszaemlékezni. És a szeretet patinája meg fogja óvni a feledéstől.

Nem fogjuk őt elfeledhetni és nem fogják feledni azok sem, akik rajtunk kívül szintén társai voltak: a vármegye tisztviselői. Ő is tagja volt e derék testületnek és pedig olyan tagja, akire szeretettel tekintettek társai. Ihletet elmével, a közérdek védelmezésében megedzett akaraterővel állott azoknak oldalán, akiknek legnagyobb szükségük van a költői szív melegére.

Az árváknak, az elhagyatottaknak volt a gyámolítója s ezt a missziót is oly lelkesedéssel teljesítette, mint az elsőt. Szorgalmas tisztviselő volt, akit mindenki megbecsült.

És végül mint ember kivétel volt a többi közül. Meg volt neki adva az, ami oly sokaktól megtagadtatott: szívébe mindenkit befogadott. Az ember-szeretetből kultuszt űzött úgy, hogy valóságos maniákusa volt a legszebb érzelmek. Minden szavában, írásának minden sorában megszámlálhatatlanul sokszor nyílt a szeretet virága s a harag, a gyűlölet egy pillanatra sem fészkelte be magát szívébe.

És ez a mélyen érző szív ma már nem dobog többé. Megdermedt és zengő hangja nem cseng többé felénk. Tüzes filippikáit nem hallja már a lelkes tömeg,

szerelmes versei felett nem ábrándoznak el a leányok.

Koporsójára azonban még egyszer utoljára rávetődik a tavaszi napsugár s mi, akik előtte állunk még látjuk azt, mint öleli magához a muzsája s mint viszi fel lelkét a magasba, honnan nincsen visszatérés, de van egy új élet: a megdicsőülés.

Amit a földön keresett, azt már megtalálta odafönn s lelkének elszállott ereje mindenkor meg fog jelenni közöttünk, ha vigaszra, bátorításra szükségünk leend.

És addig szelleme itt fog lakozni közöttünk, míg nem üt az óra s nekünk is mennünk kell.

A viszontlátásra tehát!

*

Trischler Károly halála.

Megboldogult kollégánkat szombaton este fél 8 órakor szőlította el a halál az élők közül. Alig pár hete, hogy a halálos kór hatalmába ejtette és leteperte betegágyára. Körülbelül két héttel ezelőtt hozták haza hozzátartozói a szabadkai kórházból, a hol az ismeretes lábtörés miatt gyógykezelés alatt állott. Állapota ottléte alatt folytonosan javult s a sikeres műtét folytán biztosra vehető volt, hogy teljesen meggyógyulva fogja elhagyni a kórházat. A törött láb szépen összeforrott, úgy hogy alig maradt volna nyoma a törésnek. De ekkor a testben olyan komplikációk állottak be, melyek feltétlenül halálosak voltak. A kórházban tartózkodása alatt ugyanis megfázott s a sok munkától kimerült szervezetébe behatolt a halálos kór gyilkos bacillusa. A beteg sorvadásba esett és az oly rapide roncsolta szét egész szervezetét, hogy alig három hét alatt már a halálé volt. Mindössze 44 éves volt s így életének virágában kellett elhagyni szeretetteit.

Hazaszállítása után rohamosan végzett vele a sorvasztó betegség. Egy hét előtt az agyba került s onnan többé már fel nem kelhetett. Nem használt semmi, sem a szerető

hitves odaadó ápolása, sem a tudomány s szombaton este egészen észrevétlenül szederült el az Urban. Elaludt csendesen, minden kin, minden szenvedés nélkül mint a gyermek, melyet játéka közben lep meg az álom varázslatos világa. Álom volt az élete, álom volt az átmenet is e siralomvölgyéből a költők ragyogó hazájába.

Ravatalát még az nap este állították fel a gyászház ebédlőjében. Fekete posztóval bevont falak között feküdt a halott ravatalán. Körülötte nagy viaszgyertyák égtek, melyeknek fénye odavetődött a megdermedt arcra. Arca alig változott meg s örökös maradt rajta az a jóságos mosoly, mely a nagy bohémnek életében mindig ott tilt arcán. A falakat nagyszámu koszoru borította, a ravatal végén pedig a gyászba borult hitvesnek virágai szórták illatukat a megholdogultra.

Trischler Károly irótársunknak temetése tegnap d. u. 5 órakor ment végbe nagy gyáspompával. Óriási közönség volt jelen azon, mintegy dokumentálva ezzel azt az elismerést, melyet már életében előlegezett neki.

A beszentelést úgy a halottas háznál, valamint odakünn a temetőben Littvay Péter lelkész végezte fényes gyászornátusban megfelelő segédlettel. Beszentelés után a halottat négyfogatu gyáskocsira emelték s a diszbe öltözött megyei huszárok sorfala között megindult az a temető felé.

Végig az utcákon a merre a gyászmenet elhaladt, nagy közönség tartotta meg szálva a járdákat, ugyszintén a temetőben is sokan várták a menetet. A koporsót közvetlenül bánatos özvegye szül. Pekánovits Ilona urasszony követte, az elhunyt Gizella és Augustia leányaival és az elhunyt édes anyjával. Utánuk a család többi tagjai haladtak. — Jó félórát vett igénybe, míg a menet a temetőbe ért. Itt a koporsót a megyei huszárok vállukra emelték s a sir elé vitték. — Ezután Littvay Péter lelkész ismét beszentelte a koporsót s ennek végzetével a papság imája közepette lebecsajtották azt a sirba.

Ezzel a szomorú szertartás véget ért s a megholdogult most már ott alusza álmát a tavaszi diszben pompázó csendes temető-

És ő, kinek az emberszeretet kultusz volt, nincsen többé. Leteperte a halál és úgy végzett vele, mint a többi balandóval: brutálisan, durván. Gyáva boszu volt ez a végzettől azért, mert annak az életnek, melyet a Teremtő adott, kiváltságosa volt. Osztályosa volt annak a kiolthatatlan szent lángnak, mely ritkán ragyog az emberi lélekben s amelyet a teremtés kifürkészhetetlen kegyessége gyújt fel a neki tetsző szívekben.

Ez a láng emelte ki őt a tömegből és adta ajkára, tollára azokat a szavakat, melyeket még a halálos ellensége is szépnak talált.

Szomorú, bánattal telt némaság költözött be hozzánk az ő halálával. Itt a mi csendes kis zugcskánkban, ahol minden ő reá emlékeztet, ijesztő csendesség honol. A jókedv, a bohémítás kacagó dertije eltűnt s mi félve pillantunk az ő székére, mely most üresen áll.

Itt tilt velem szemben annál a hosszú barnára pácolt tölgyfaasztalnál. És az a lélektelen holmi most olyan, mintha egy halott embernek a megtvegesedett szemei tekinte-

nének reám: busan, nagyon busan... Az az asztal volt a legjobb barátja. Úgy szerette, mint a cigány a hegedűjét. Órákosszat elbeszélgetett vele s a szívében fakadó hangoknak az volt az első hallgatója. Mennyi dal, mennyi költészet van abban a szüette deszkákban s most mégis oly üres. Nem hevernek rajta szanaszét a kutyanyelvek, a ténta is kiszáradt a kalamárisból, csak egy rozsdás tollacska hever előtte. A Karesi tolla...

Felveszem a rozsdás jószágot s elnézem sokáig, amíg a szemem könybe nem lábad. Vörösre marta a rozsdá, csak a finom csücskén van egy fekete pontocska. Nem nagyobb egy mákszemnél. Az utolsó tentafolt. Talán egy beszáradt gondolat, avagy a hattyúdálnak utolsó, elnémult akkordja... Ki tudja, a testek nem beszélnek, azok megőrzik a titkokat.

Ezzel a tollal írta meg utolsó költeményét. Az volt a hattyúdala, melybe belelehelte apai szívének egész szeretetét. A kisleányainak írta, annak a két szőkefürtű angyalkának, kiknek csacsogása inspirálta őt lantjának pengetésére. Úgy szerette őket, mint a műsáját.

És el kellett válnia tőlük. Kétszeres halál volt az, mert megölte az apát és megölte a költőt egyszerre.

Tízelt tít az óra. Tompa útése messze elhangzik a síri némaságban. Odakünn most kopogtatják az újságkolumnákat a gépben s tekintetem önkéntelen az ajtóra irányul, nem lép be. Ilyenkor szokott volt lejönni hozzánk, hogy megtekintse az ő újságját. Hogy örült a szíve, lelke, ha a lap a kedvére való volt. De most hiába várom, nem jön többé! Soha, soha többé. Mennyi fájdalom van e gondolatban, melybe bele kell nyugodnunk...

Szegény megholdogult Károly kollégánk halálát családja után mi fájljuk leginkább. Mi voltunk neki a második család, kiket úgy szeretett, mint az övéit odahaza. Nem volt titka előttünk s minden örömben osztoznunk kellett. De csak az örömben, mert a bánatot nem ismerte. Sajátságos egyéniségének, mely az ideális magaslatig vitt bohémításnak talán egyedül álló típusa volt, egyik rendkívül érdekes vonása volt az, hogy a szomorúságot, a bánkodást nem ismerte. Kérdeztük őt bármely pillanatban, a válasz mindig ugyanaz maradt: Tudjátok, én nagyon boldog vagyok.

ben. — A gyászestéről a család a következő jelentést adta ki:

Alulírottak az Isteni gondviselés bölcs rendelkezésében való keresztényi megnyugvással, fájdalmas szívünk mély bánatával tudatjuk, hogy a szerető férj, az önfeláldozó édes apa, fiu, testvér, unoka, vő és rokon Trischler Károly Bács-Bodrog vármegye arvaszékének ülnöke, folyó évi június hó 4-ik napján esti 8 órakor, fáradhatatlanul munkás életének 44-ik, boldog házasságának 11-dik évében, hosszú kínos betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. Felejthetetlen halottunk hült teteme folyó évi június hó 6-án délután 6 órakor fog a Flórián utca 381-ik sz. alatt a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyezni. Lelkétvéért az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó évi június hó 11-én délelőtt 9 órakor fog az egek mindeható Urának bemutatottai. Zombor, 1904. évi június hó 5-én. Szeretettünk és hálánk soha ki nem alvó áldozatlángja ég szívünkben és virraszt drága emléke felett! Trischler Károlyné szül. Pekánovits Ilona, özvegye. Trischler Augustina, Trischler Gizike, gyermekei. Özv. Trischler Józsefné szül. Szalay Etelka, édes anyja. Pekánovits András, apósa. Pekánovits Andrásné szül. Sztójsits Szidónia, anyósa. Id. Szalay Károly, nagyapja. Trischler Ferenc, Trischler József, dr. Szabó Józsefné szül. Trischler Etelka, Trischler Fanny, Trischler Mincsi, Trischler István, Trischler Mátyas, testvérei. Dr. Szabó József, Trischler Ferencné szül. Breitinger Angelina, Pekánovits Emma, Pekánovits Katica, Pekánovits Mariska, Pekánovits Margit, sógora és sógoróni.

Koporsóját a következőknek koszorú borították: Isten veled — Ilonád; Szeretett vőmnek — Pekánovits András családja; Szeretett rokonnak — Tápay család; Utolsó Isten hozzád — anyádtól és testvéreidtől; Szeretett Károlynak — Imre és Laura; Kedves munkatársának — Balogh Ernő; Felejthetetlen jó barátoknak — Zoltán; Nyugodjál békében — Etelka, Józsi és gyermekeik; Jó keresztapának — Ilonci; Trischler Károlynak — Bács-Bodrog vármegye tisztikara; Szeretett tisztársuknak — az arvaszéki tisztikar;

kar; A Schweidel szobor bizottság — érdekes titkárának.

Az elhunyt életrajza.

Trischler Károly 1860-ban augusztus 7-én Hódáságon született. Édesatyja néhai Trischler József takarékpénztári igazgató volt, édesanyja szül. Szalay Etelka. Hét testvére közül ő volt a legöregebbik. Elemi iskoláinak elvégzése után Ujvidéken, majd pedig Baján fejezte be középiskolai tanulmányait, majd a fővárosba került s az egyetem jogi fakultását hallgatta. Már zsenge ifju korában nagy hajlamot érzett az írásmesterségéhez. Apró verseket írt, melyeknek legtöbbje lapunk hasábjain jelent meg. Felkérülve a fővárosba, lelkének egész lelkesedésével a költészetre adta magát. Versei már ekkor odafönn is feltűntek s rövid idő alatt régi vágya is teljesülhetett, mert Vadnay meghívta őt lapjához, az előkelő hírt „Fővárosi Lapok“-hoz. Boldogsága nem ismert határt. Minden tudását, tehetségét lapjának szentelte és sikert is neki nevet szerezni. A „Fővárosi Lapok“-tól rövid idő múlva megvált és belépett az akkori „Közvélemény“ című politikai lap kötelékébe. Itt fényes tehetségét minden irányban érvényesíthette. Írt politikai cikkeket, tárcákat, szini kritikákat, de legfőképpen sok szép költeményt, melyeket utóbb „Ifjúságom“ címén ki is adott. E lapnál mintegy 3 évig működött s egyidejűleg számtiszt volt a pénzügyminiszteriumban. A fővárosban — talán örökös kárára — nem sokáig maradt. Hazajött s miután a vármegyének máris tiszteletbeli aljegyzője volt; belépett annak kötelékébe. Számvevő lett. Ezen állásában 1893-ig maradt, mert ekkor a vármegye közönsége őt arvaszéki ülnökké választotta. Ezen állást töltötte be legutóbb is.

Hazatérte után is megmaradt, mint ahogyan ő szokta volt mondani: elsősorban is újságírónak. Ez a pálya volt az eleme. Itt dolgozott lapunknál tüzzel és lelkesedéssel halála napjáig. Köteteket tenne ki az a sok megírt dolog, melyeket lapunknak hasábjai őriznek. Hírlapírói munkássága mellett soha hűtlen nem lett muzsájához. Rengeteg költeményt írt, melyeknek sajátos karaktere az az ábrándos naivitás, mely minden sorából kicsendül. A szerelemnek, a szűzi tiszta

szerelemnek volt a lantosa. Minden pózolás nélkül énekelt úgy, amint azt mélyen érző szíve inspirálta. A verselés mellett történelmi munkákkal is foglalkozott. Mint a vármegyei tört. társulat titkára megírta Schweidel Józsefnek életrajzát, majd II. Rákóczy Ferencét. Irodalmi munkássága mellett élénk részt vett a közélet minden munkájában s nem egy alkotás fűződik az ő lelkes agitációihoz.

Buzgó barcosa volt a Schweidel-szobor eszméjének s egyszersmind a bizottság titkári tisztét is viselte. A legutolsó években a szinműirodalomnak szentelte munkásságát. Írt vagy 9 szindarabot, ezek közül előadásra csak kettő került közepes sikerrel. Az egyik „Kerítés“ című egy vigjáték, a másik a „Kurucok csillaga“ című történelmi dráma volt.

Trischler Károly fényes tehetsége még más téren is megnyilatkozott. Kitűnő szónok volt, kinek lelkes, hazafias beszédeiben mindenkor élvezettel gyönyörködött úgy a város, valamint a megye közönsége. Nem volt hazafias tinnepély, melynek egyik díszszónoka nem ő lett volna. Szépen beszélt és mindenkor megtudta ragadni hallgatóinak szívét. Nagy mestere volt továbbá az asztalmelletti dikcióknak és ezek soha sem stüllyedtek le a spicelés nivójára, hanem tartalmas, szellemes kis szónoklatok voltak. Trischler Károly életében az az ember volt, aki jó viszonyban állott mindenkivel s ott ahol megjelent, csak derűs arcok fogadták. Halála tehát annál megindítóbb, mert sok jó barátja őszintén siratja.

A közigazgatási bizottság ülése a vármegyénél.

Bács-Bodrog vármegye közig. bizottsága pénteken e hó 3-án tartotta rendes ülését Latinovits Pál főispán elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak a bizottság tagjai közül: br. Vojnits István, dr. Molnár Károly országgyűlési képviselők, Szemző István, Fernbach Károly törv. biz. tagok, — továbbá Karácson Gyula, Popp György, Pavlovits Simon kir. tanácsosok, Vojnits István főjegyző, Mikosévits Kanut főügyész, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, dr. Linczinger Gyula kir. altűgyész, dr. Frank Mihály h. arvaszéki elnök, Illy

És ez nem volt frázis, hanem tiszta meggyőződés. Pedig ő is, mint a legtöbb ember, végigjárta az élet kálváriáját. Kijutott a szenvedésekből éppen úgy, mint az örömből. De a sorssal való feltétlen megalkuvás, az emberiség jóságában való vak hite egy pillanatra sem csüggesztették el őt. Mindenben az ideális oldalakat látta s soha egy percre sem jutott eszébe a tuloldadra tekinteni. És ez az igazi poétára valló naiv hite végig kíséerte élete útján s talán csak akkor hagyta el, mikor az a rút kaszás kiragadta őt az élők sorából.

Talán abban a hatalmas órában ismerte meg a boldogtalanságot, midőn hátrahagyott családjától válnia kellett. De ezt a szenvedést is kegyesen elhárította tőle maga a halál.

És mert a bánatot, a boldogtalanságot nem ismerte, szomorú sem volt egy pillanatra sem. Vig cimborá volt, aki a buslakodót mindig megtudta vigasztalni azzal az ő általán ismert mondásával: számár, aki szomorú! És ha ez sem használt, szívből fakadó felkösztöntőjével szinte beleszuggérta a jókedvet és vigaszt a buslakodóba.

Szerették is őt mindentől s talán ez a szeretet volt tragédiájának közvetlen okozója. Amíg az ő kultuszának élt, a szeretetről regélni oly dolgokat, melyek az ő naiv képzeletében éltek és másokat vigasztalt rá, addig elfeledkezett önmagáról. A test elmaradt a lélek mögött s ő kimerülten terült el az eső áztatta földön. Itt volt a vég kezdete s ami már utána következett, már csak a kimúlás technikai procedurája volt.

Ilyen volt Trischler Károly mint ember.

Mindenkit szeretett, csak önmagának volt az ellensége. Ez volt a tragédiája. A benne élő két ember egymásra tört és megölte a harmadikat: az egész embert!

A test mögötte maradt a léleknek. A míg az magasán szárnyalt, addig a másik csak fáradtan követte, de csak addig, míg az erők ki nem merültek és a test összerokkadvan esett össze. Ez volt a vég.

Mint újságíró is érdekes típus volt. Valóságos szerelmese volt a hivatásának. Mélységes idealizmussal csüngött azon s abban a meggyőződésben élt, miszerint ez az igazi rendeltetése, másik állását csak kenyérnek

tekintette. Lapunknak mintegy 20 esztendeje munkatársa volt. Eleinte mint kültag támogatta azt, majd utóbb egy évtizeden át volt helyettes szerkesztőnk. Az itt kifejtett munkádése lapunknak legszebb korszakát képezi. Sokoldalúsága minden szakmában érvényesült. Mint publicista, tárcairó és lyrikus, sőt mint reporter egyaránt tevékeny volt. Költeményeit, melyeket végtelen lágyság, a szerelemnek ideális stilizálása jellemezte, szeltemben elismeréssel fogadták. Édes szavú tolmácsolója volt annak az értelemnek, mely szívét, lelkét betöltötte és lantjának pengetésére inspirálta. Ábrándos leányok sokszor elkönyeztek sorai felett, s ki tudja hány szerelmes szív találta meg általuk a sóvárgott boldogságot.

Szegény Karcsi! Mintha most is hallanám: „Csuda mód megmondottam nekik“ és büszkén kidüllesztve mellét, szinte kéjelgett abban a hitben, hogy mint törpülnek semmivé azok, akik az igazság ellen emelték fel szavukat. Így érzett, ha egy tízes vezércikknek kefelenyomatát szorongatta.

Mint szerkesztő, ha a híreket készítette, mindig idegenkedett attól, hogy valami véres

György törvényhatósági m. kir. állatorvos. Az ülés pontban 9 órakor kezdődött s a következő ügyek lettek letárgyalva:

Egészségügy.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos a következőket jelentette: A vármegye területén az általános egészségügyi viszonyok a múlt hó folyamán kedvezők voltak. A körmozgalom csekély s jelentéktelen maradt; a hevenyfertőző kórok közül a roncsoló toroklob 6 községben mutatkozott 28 megbetegedéssel, 10 halálzással. Vörheny 14 községben 150 megbetegedéssel, 49 halálzással. Kanyaró 9 községben 183 megbetegedéssel, 11 halálzással. Hagymáz 2 községben 1 halálzással. Egyéb fontos mozzanat a közegészségügyi szolgálat terén nem fordult elő.

Tanügy.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint május hóban Sándor, Bácsalmás, Vaskút, Gara, Tatabáza, Mátételke községek iskoláiban történtek hivatalos látogatások. Ezen iskolák fentartói közül némelyek az iskolák kibővítésére, mások új helyiségek állítására s óvodák szervezésére utasítottak. A folyó ügyek során több fontos tanügyi kérdés nyert megoldást.

Államépítészet.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentette, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő. A fenntartási anyag szállítása folyamatban van és több utvonalon már be is fejeztetett és bizottságilag át is vétetett. Utépítési munkálatok a következő utszakaszon fogantatott: Ómorovica és Topolya között. Ezután bejelentette, hogy a törvényhozás által legutóbb tárgyalt beruházási javaslat szerint 1904. évtől 1909. évtől 6 évi ciklus alatt Bács megye törvényhatósági közúti hálózatába felvett és ez idő szerint még ki nem épített 657 km. hosszú utvonalból összesen 565 km. hosszú utvonalon 11,296.100 korona építési költséggel kiépítendő, mely építési költségekből a törvényhatóság által utadójának jelenlegi 7% át 10%-ra való emelése mellett 6,821.900 kor. fedezhető, 4,474.200 kor. pedig állami segély útján fog fedeztetni.

Közdok.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentette: Egyenes adóban befolyt

1,772.853 kor. Hadmentességi díjban 4978 kor. 30 fillér. Bélyeg- és jogilletékben 327 891 kor. 66 fillér. Fogyasztási és italadóban 76.691 kor. 38 fillér. Tanítói nyugdíjban 6644 kor. 58 fillér. Betegpótlási pótdóiban 31.720 kor. 08 fillér.

Ügyesség.

Linczinger Gyula kir. altágyész jelentette: A zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás volt. A fogház állományában a zárnap növekedést mutatott. Letartóztatva összesen 43 egyén volt. A hódsági, kulai és apatini fogházakban a rend és tisztaság szintén kifogástalan volt.

Állategészségügy.

Illy György törvényhatósági állatorvos jelentette, hogy az állategészségügyi állapot kissé kedvezőtlen volt. Lépfene 4, veszettség 10, takonykór 2, rühkór 10, sertésorbánc 1, sertésvész 26 községben mutatkozott.

Városi ügyek.

Városi közgyűlés. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tartott Hauke Imre polgármester elnöke alatt, miután Latinovits Pál főispán a megjelenésben akadályozva volt.

A polgármesteri jelentés egész sorát érintette az érdekes és fontos kérdéseknek. A városi földek közel 26000 koronával drágábban adtak haszonbérbe, ami igen szép pénzügyi eredmény. A jelentés alapján elismerését nyilvánította a közgyűlés Jablonszky Miklós kapitánynak a három sztrájkügyben taosított tapintatos közreműködéséért, Gyurisits György főjegyzőnek a sorozások pontos lefolyása körüli tevékenységéért és Sréter Károly alszámvevőnek a számadások gyors elkészítéseért. Itt említettük meg, hogy az 1903. évi hadkötelesek közül jelentkezett 445, besoroztatott 160. Örömmel látjuk a jelentésből, hogy a tisztikar működése teljesen megfelelő. A zombor—csenoplai műút földmunkái egynéhány nap múlva be lesznek fejezve, a honvédlaktanya melletti artézi kut átadatott a forgalomnak, a gőzfürdő ügye is előrehaladt. Jelentése végén a polgármester felhatalmazást kért arra, hogy a zombor—apatini villamos vasútra a város részére is koncessiót

kérjen, mert a villamos világítás létesítése folytán polgármesterünk lehetségesnek tartja, hogy ezt a vasutat Zombor város, Bács megye, Apatiu és a többi érdekelt községek saját rezsijökben is eredményesen létesíthetik. (Erre a nagyfontosságú kérdésre, melyet most csak jelzünk, legközelebb visszatérünk.)

Felolvasatott a beltárgyminiszter leirata, mellyel a villamvilágítási ügyben hozott ismert határozatot jóváhagyta s így rövid idő alatt megkötethetik a szerződést a Schukkerter céggel, ami után a kivitelhez hozzáfognak. A közgyűlés felhatalmazta Hauke Imre polgármestert, hogy a villamvilágítási munkálatok ellenőrzése céljából egy elektrotechnikai szakértőt alkalmazzon a város költségére a kereskedelmi miniszterium műszaki közvegi közül.

A közgyűlés a fogyasztási adó bérletűek biztosítása céljából kiküldött bizottságba Hauke Imrét, Lang Gyulát és Falcione Gusztávot választotta meg.

A kültelki rendőri beosztás tárgyában részletes javaslatot vár a közgyűlés.

A bánáti artézi kutat Pekánovits András és társai a Juhász-utca helyett az Erzsébetliget mögé a Pekánovits Antal-féle korcsma elé óhajják helyezni. A kérelemben foglalt okok mérlegeltetni fognak.

Elfogadta a közgyűlés a csenoplyai-út kiépítéséhez 250000 koronáról szóló kölcsönre vonatkozó kötvény szövegét.

Tárgyaltattak ezután társátörvényhatósági átiratok, zárszámadások s több kisebb jelentőségű ügy.

A Bács-Bodrogmegyei kör jubileuma.

A Bács-Bodrogmegyei kör tizéves fennállásának évfordulója alkalmából május hó 28. án diszközgyűléssel egybekötött házi ünnepélyt rendezett a fővárosi Vadászklub szálló földszinti helyiségeiben. Az ünnepélyt Latinovits Pál főispán mint a kör elnöke nagy tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg, amelynek legkiemelkedőbb pontja volt a védnökre mondott köszöntő, a kör jubilearis serlegének felavatása, melyet a védnökre mondott beszéddel „Gromon“ serlegnek kereszteltek el. Beszédében többek között kiemelte a kör létjogosultságát, a multtal szemben ter-

szenzációt megírjon. Undorodott a haláltól, legfőként a véres haláltól. Kedvencei az eljegyzések, esküvők és a katolikus ünnepek voltak. Ezekbe bele tudta vinni egész poézisét. És tudott még valamit: parentálni. Oly szép nekrológokat írt, hogy azok a legérzékeltlenebb embert is megindították. Ki hitte volna, hogy ily hamar az övét kell megírunk avatatlan kezekkel.

Tudom, ha olvashatná, valami fájdó érzés tükrözne szemében: nem találna elég szépnek. De hát mi ehhez nem értünk. Nem adatott meg a halált oly szépnek látni, mint ő neki s nehéz nekünk ő róla írni akkor, mikor a gondolatok belevesznek a fájdalom keserű érzésébe . . .

A redakción kívül csak három volt még kedves előtte. Az otthona, a színbáz és a barátok köre. Él, halt érettk. A színház volt az eleme. Valóságos lázban volt, ha felgördült a függöny. És egyszer azután nagyot gondolt: felsapott drámáirónak. Ezen a sikamlós talajon akarta felépíteni saját nagyságát. Éjjel-nappal szindarabokat komponált. Esménye az volt, hogy ő fogja megteremteni az igazi magyar drámát. Szegény bará-

tunktól azonban magtagadta e dicsőséget a szeszélyes istenasszony. Megirt színművei soha sem érték el azt a magaslatot, melyen mint poéta állott. Két darabja, melyet nálunk előadtak, nem voltak életképesek. Az ismerősök, tisztelők és barátok csak lelkesedtek érte, talán inkább az írójuk miatt, de a nagy irodalom nem vett tudomást róluk, mint ahogy nem vett tudomást ő róla sem. És ez a szomorú valóság fájdó érzettel tölt el bennünket, akik fényes tehetségét ismertük, mert végtelen igaztalauságot látunk abban.

Trischler Károly vidéki író maradt, pedig érdemeket szerzett arra, hogy neve széles e hazában ismert legyen. A sorompót nem nyitották fel előtte, pedig hányszor nyitják meg oly kis kalibert emberek előtt, kiket nem a tehetség, hanem az összeköttetések vetnek felszínre. De őt ez nem bántotta. Olyan volt mint a szürke énekes madár, mely csak azért énekel, mivel a szíve megteheti dallal, érzélemmel és ha senki sem hallgatja meg, meghallgatják a csendesen uszkáló fellegek s kinyitják kelyhüket az illatos virágok. Ő is a senkinek és a mindenkinek éneklő madár volt.

„Ugye szépen megírtam, szeretettel? . . . szokta volt mondogatni s arcát elöntötte a boldogság dertje. Költő volt, aki önmagában találta meg a legnagyobb gyönyörűséget. Mi ehhez képest a hir, dicsőség, ünnepeletetés? Üres axiomák, melyek az életnyugalmat összezúzzák s legtöbbször boldogtalansággal fizetnek . . .

Most talán majd megismerik, hiszen a halál után nálunk sokakat ismertek fel, de ez már nem sokat fog használni. Üres már a liget, elköltözött a lombok énekes . . .

Elhagyott bennünket a mi Karsink, soha vissza nem jő többé. Nem fog már dicsőíteni „szeretettel“, a nótáját is elfelejti majd a cigány.

Az a csunya kaszás elcsábította tőlünk. De azért még se szomorkodunk. Elment ugyan a Karsci, de valamit megis itt hagyott. Itt hagyta a lelkét, hogy legyen valaki mellettünk, aki szakadatlan azt susogja nekünk: szeressétek egymást! . . .

Ez a gondolat örökre összekapcsol bennünket vele.

Tepits Zoltán.

jedelmesebb alapon való működésével elért örvendetes fejlődését, mellyel a versenyt kiállja az ország szívében fenálló hasonló körökkel szemben s vezető szerepe van abban az irányban, amellyel a kör nem mint kényelmi hely, hanem mint anyamegyének közhasznú társadalmi képviselőjére méltó módon a szellemi és anyagi közrehatást tűzte ki feladatává. Kéri a jelenlevőket, hogy a kör iránt mindenkor meleg és összetartó szeretettel viseltesenek.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Piukovich Elemér főtitkár előadta a kör tízéves történetét. Előadja, hogy a kör az utóbbi négy évben lankadatlan buzgalommal felelt meg kitűzött céljának, mely leginkább a jótékonyág gyakorlatában csúcsosodik ki. E mellett azonban társas irányban is nemes és komoly célokra való közrehatással igyekezett tagjainak érdekeit felkarolni. Az új alapon álló kört megerősítette a megyének alapítótagok sorába belépett 40 községe, melynek minden egyese 100—100 korona alapítótagdíjnak teljes befizetésével esetenként egy-egy darab m. koronajáradék vétetett és postai cheque számláú ugyanott érinthetlen alapul őriztetik. Igazgatása és vagyongazdálkodása terjedelmesebb s a mellett technikailag egyszerűsítve van. Központi vagyongazdálkodója a m. kir. postatakarékpénztár, számláinak összegyűjtése a kezelést és elszámolást tetemesen megkönnyíti. A postatakarékpénztár által kezelt érinthetlen alap valamennyi tag által ellenőrizhető. A kör hogy részben meghálálja anyamegyének jótékonyágát, a tervezett megyei kulturpalota céljaira 200 koronát adományozott. A magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének alapjához évente 20 koronát irányozott elő. Tandíj, uti és gyógysegély címén 660 koronát osztott ki. Többek között a kör saját kiadmányában megjelentette Alföldy László zeneművét, kiadott 1500 példányban egy térképes évkönyvet, 1 zsebnaptárt és több tartozék kiadványt, melynek költségei azonban némi nyereséggel meg is térültek. A szakbizottság vidéki tagoknak 47 esetben díjtalanul tett eleget a fővárosban való megbízásukban. Választmányunk az újjáalakítás kezdetétől fogva a kör helyzetét, hivatását, gazdasági egyensúlyát mérlegelve, oly helyet választott meg, mely a székesfőváros legalkalmasabb helyén a bács megyeiek által mindenkor látogatott központja volt. Halásan kell megemlékeznünk választmányunk lankadatlan kitartásáról, mely feladatává tette az újjáalakulással a kör nevének fentartását. Ezt el is érte. Társas érintkezés szempontjából körültekintően az elzárkózottság vagy a meg nem engedhető tulajdonkörülség jellegzi, hanem a nyílt magatartást s anyamegyének előzékeny vendégszerető tulajdonságát tükrözti mindazok iránt, akik iránta érdeklődnek. Így van 4 nem bács megyei tagunk, akik önként léptek be körünkbe. A kör érinthetlen alapja jelenleg 3100 korona, mely az alapítói részletek befizetésével mihamarább 5000 koronára fog emelkedni. Végül szóló megemlíti, hogy miként a konzulátusok külföldi államokban közgazdasági érdekekben közrehatnak, hasonló módon idővel kifejlődhetik a kör is oly intézménnyé, mely a megye háziipari termékeinek mint pl. téli munkástanfolyamok termékeinek előnyösebb értékesítésében stb. az ország szívében a megengedhető keretek közt, a jövőben közgazdaságilag is közrehatson. Végül megemlíti, hogy a kör elévülhetlen hálával tartozik a vidéki sajtónak, mely méltatva a kör fejlődését,

a lapok díjtalan küldésével fejlődő körünk társas céljait hathatósan elősegítették.

A jelentés után az elnök, dr. Molnár Gyula, dr. Tatics Péter, dr. Balog Elemér, vargyasi Dániel Gábor dr., az egyben tagnak belépett Wlassics Tibor, Piukovich Elemér, a versec fehértemplomi kör elnöke és többen szólottak még.

A kör hivatalos ünnepélye után bankett volt, melyen a kör tagok nagy számmal vettek részt. A társas vacsorán sok szép felköszöntő hangzott fel. Gromon Dezső a kör védnöke kimentette magát, miután egy politikai értekezleten kellett résztvennie.

Jegyzőválasztás Nemesmiliticsen.

E hó 4 én szombaton délután ejtette meg Nemesmilitics község képviselőtestülete Tarczay Dezső főszolgabíró elnöklése alatt a jegyzőválasztást. Huszonhatan pályáztak erre az állásra s így Tarczay főszolgabírónak meglehetősen nehéz helyzete volt. Nemesmilitics községe különben sem sablonszerű község s így éleslátás kell ahhoz, hogy a lakosság kívánságát azon érdekekkel, amely felett a főszolgabíró őrködni van hivatva, össze lehessen egyeztetni. Tarczay főszolgabíró a kérdést helyesen és tapintatosan oldotta meg, amennyiben a legtágabb teret engedte a lakosok akarata érvényesülésének. Nagy pártja volt Knézy Brunónak Matheovics község érdemes jegyzőjének, a többek között igen alkalmas volt az állásra Patacsics Dániel a helyettesített jegyző is, a közhangulat azonban Vaisz György mellé állott, aki 27 évig volt a község aljegyzője s 27 évi szolgálatát meghonoralta a képviselőtestület többsége azzal, hogy a legelső sorba emelte, módot nyújtván neki képességeit vezető szerepben is érvényesíteni. Tarczay Dezső főszolgabíró a következőket kandidálta: Knézy Brunó, Patacsics Dániel, Rózsa Dezső, Vaisz György, Vörös Béla, Juhász Sándor, Hiel József, Sztrilich Jenő, Késmárky Géza, Égi Lajos, Hutflusz József, Schützler Károly, Odry István, Lachovitz Lajos, Hirman Máté, Botka József, Allaga Pál, Csernus Gergely.

A választás eredménye a következő: Vaisz György kapott 25 szavazatot, Knézy Brunó 14-et, Odry István 2-öt s így Vaisz György 11 relatív és 9 abszolút többséggel Nemesmilitics jegyzővé választott.

A választási aktus a legnagyobb rendben folyt le s úgy a főszolgabírónak, mint az új jegyzőnek bőven kijutott a megérdemelt éljenekből.

Tarczay Dezső főszolgabíró a választás után a következő leendőket és tartalmas beszéddel zárta be a tisztújító közgyűlést:

Tisztelt képviselőtestület!

Mielőtt a közgyűlést feloszlattam engedjék meg, hogy a most lefolyt fontos aktus alkalmából néhány szót intézzek önökhöz!

Bár a mai napnak, tulajdonképpen az öröm napjának kell lenni, hiszen az elárvult jegyzői szék új s reménytelen derék és szakavatott gazdát kapott: mégis fájdalmas érzés tölti el lelkemet, hogy Nemesmilitics községének 27 évig vezetőjét, érdemes, becsületes jegyzőjét, az én jó barátomat, hivatalban segítő társamat nem látom már közöttünk. A leghálásabb elismerést érdemli meg az a férfi, ki egész életét a község közjavanak szentelte, aki magának soha sem kért semmit, csak mindig másokért dolgozott. Szegényen halt meg, jól emlékezünk mily sivár képet mutatott ravatala s azért mégis gazdag volt,

gazdag örökséget hagyott maga után: a munka szeretetét és a becsületességet. Örökítsék ez alkalommal is meg Kaich József emlékét jegyzőkönyvileg.

Ezen fájdalmas érzésnek ekként kifejezést adva, fogadja most már a tisztelt képviselőtestület őszinte köszönetemet, azért a komoly, biggadt magatartásért, melyet a jegyzőválasztás kérdésében tanusított, s ami által nehéz feladatokat megkönnyítette. Örömmel látom ebből, hogy önöket most is — méltóan Nemesmilitics régi jó hírnevéhez — nem személyes érdekek vezették, hanem tanácskozásaikban, latolgatásaikban az a cél lebegett szemük előtt, valjon ki lesz a legérdemesebb arra, hogy az önök saját választotta vezetőjük legyen. Hogy a vélemények a választást megelőző időben megoszlottak, azt az alkotmányos küzdelmek természetes kifolyásának tartom s épen nem itkózom meg rajta.

Jól tudják önök, hogy a főszolgabírónak mily nehéz helyzete van a személyes kérdések megoldásánál, különösen a községi jegyzőválasztásnál. Egész ember kell erre az állásra „Lehetnek sokan a választottak, de kevesen a hivatottak“. A jegyzői állásra nagyon is ráillik ez a példaszó. Másrészt meg melyik jólelkű hivatalfőnök ne segítené elő valamennyi hozzáfordulónak előmenetelét? A kettőt össze kell egyeztetni. Megkísérlettük ezt most, önök is, én is és azt hiszem helyesen lett a kérdés megoldva.

Természetesen a választással nincs befejezve se az én szerepem, se az önöké. Az én kötelességem az, hogy őrködjék afölött, hogy Nemesmilitics község ujonnan megválasztott jegyzője teljesen hivatásának éljen, hivatali kötelességének mindenben mintaszerűen eleget tegyen, a község közjavanért éljen haljon, a népnek — szegénynek, gazdagnak egyformán — becsületes tanácsadója, ügyeik lelkiismeretes gondozója legyen s hogy egy cél lebegjen szeme előtt: a vezetésére bízott község haladása, gyarapodása. Az önök szerepe t. képviselőtestület nem kevésbé fontos. Mindenekelőtt általános megnyugvásnak kell beállania s a választást megelőző idők netáni izgalmainak le kell csillapodni s az egész községnek egy szívvvel, egy lélekkel, bizalommal kell fogadni az új vezetőt.

Kötelessége a képviselőtestületnek jegyzőjét, mint választott vezető férfit tisztelettel körülvenni, tanácsait, javaslatait mindig a legkomolyabban megfontolás tárgyává tenni, tekintélyét erősíteni, szóval nemes törekvéseit nem ellensúlyozni, hanem őt mindenben támogatni. Ez a legkevesebb, amit az a férfi, ki egész életét, összes tevékenységét önöknek s községüknek szentelni készült, önöktől joggal elvárhat.

Kérem is önöket t. képviselőtestület, hogy azt a férfit, kit bizalmukkal az imént kintintettek, fogadják szeretettükbe, legyenek elismerői azon óriási munkának, melyet egy jó községi jegyző teljesíteni köteles.

A harmadik és legfontosabb kötelesség önre hárul igen tisztelt jegyző úr!

Ön tartozik valóra váltani mindazt, amit az imént vázoltam és amit öntől el is várok, valamint Nemesmilitics községe, mely megválasztatása folytán ugyszólván az ön kezébe tette le sorsát — joggal követelhet. Kötelességének pontos teljesítése felett szigorúan őrködni fogok.

Meg vagyok győződve, hogy jegyző úr tudatában van új állása fontosságának. Alig

van nehezebb — de alig van szebb feladat, mint egy község élén állani.

A jegyző viszi át a törvénykönyvből a valóságos életbe mindazt a jót, üdvöset, mit a felsőség megalkot; ő vigyáz rá, hogy a lakosság jogainak teljében legyen, hátrányt ne szenvedjen; ő vigyáz arra is, hogy az állammal, a megyével és a községgel szemben fenálló kötelelességeinek mindenki pontosan eleget tegyen; ott van ő községének lakosai mellett bölcsőjüktől — sűrűn az élet minden vonatkozásában. S hogy kötelelességének megfelelően, községének igazi atyja legyen, ernyedetlen munkára, világos ítélő képességre, feltétlen becsületességre, jó szívre, tapintatra van szüksége, s arra, hogy megérezze, megértse mi fáj a szegénynek, az elhagyatottnak. Egy község szívverése a jó jegyző személyében összpontosul. Ön jegyző úr: rálépett új utjára, ha azt akarja, hogy az én elismerésem és támogatásomat elnyerje, ha azt akarja, hogy a férfi legszebb jutalmát a község lakosságának elismerését kivívja, akkor mindig szem előtt kell tartania a most általam elmondottakat.

Abban a reményben, hogy ön meg fog felelni a beléje helyezett bizalomnak, hivatali és hivatalon kívüli ténykedése mindig kifogástalan lesz — szívből üdvözlöm önt, s gondjaira bízom Nemesmilitics községet. Örökdjék felette úgy, hogy bármely cselekedeteért bírálat alá vonatván, tiszta lelkiismerettel számolhasson be felsőbbségének és megbízóinak!

Éljen Nemesmilitics község új jegyzője!

Juniális.

Alig említettük meg, Zombornak kilencszáz gyermek keze tapsolt hozzá szívbéli nagy örömmel. Mert bár június 8-án lesz az ünnepély, a gyermekeknek majálist jelent az, ha künn tölthetnek egy napot az erdőben.

Nekik a majális azt jelenti, hogy igen korán felkelnek (a szülő a megmondhatója!) nagy vigadva kimennek a Sikarába, ott tanítójukkal játszanak, délből csoportonként közös tál mellé telepsznek, egy tálból kanalaznak és nem kell vigyázni az — abroszra. Jelenti a gyermekeknek a majális azt a napot, amely később olyan mesebeli nappá lesz emlékeztettkben, mintha azt a Tündér országban éltek volna át.

A tanítóság örömet is jelenti ez a nap, amikor csupa derült, meglegedett arcot lát a gyermekek közt — s látja a szülők boldogságát, akik a múlt évben is eltagadhatlan gyönyörrel szemlélték a mulató nagy gyermekcsaládot — és szívük vágya szerint a gyermekek közé álltak, szelték a kenyeret, szedték a paprikást, osztották a pogácsát nekik. Azok a pogácsák olyan örömet szereztek, aminőt pástétom nem szerzett még soha.

A majálist tehát megtartjuk a gyermekek kedvéért, megtartjuk azok segítségével, akiknek ereje boldoggá tette a múlt évi kirándulást, — megtartjuk a jó szívű emberek segítségével, akik tavaly süttöttek, főztek, pénzzel vagy egyéb adománnyal csatlakoztak, csak hogy úgy töljék meg ezt a napot, amint érdemes.

Megtartjuk a majálist a magunk kedvéért, mert bár terhet juttat ránk, tanítókra, — de látjuk a gyermekboldogságot, — és ez a mi szívünknek, lelkünknek jól esik végtelentül.

Amikor hírét adjuk e gyermekünnepélynek, felbivünk mindenkit, aki vágyat érez

szívében, arra, hogy egy-egy lelket megvidámitson, — jöjjön segítségünkre egy tál pogácsával vagy kenyérral, burgonyával, tűzölő fával, — és juttassa egyelőre jó szándékát a belvárosi fuiskola bármelyik tanítójának. — A pénzbeli adományok gyűjtésére ivatek osztunk ki mint tavaly, Sztoliscs Márton aláírásával.

Botrány a városházán.

Körülbelül két hét óta közbeszéd tárgyát képezi, hogy egy temesvári illetőségű kertész, mert annak idején nem lett városi kertésznek megválasztva, perelni akarja a várost egy évi bérösszeg erejéig.

Az illető kertész ugyanis, midőn a város törvényhatósági bizottsága azt a döntést hozta a restaurációs közgyűlésen, hogy a jelentkezők közül a legjobbat ideiglenesen alkalmazza 1 évre, a többivel együtt megkapta a város értesítését, hogy a kertészi állás ideiglenesen betöltött.

Ezen értesítés hiányos volt, amennyiben nem volt megjelölve az alkalmazott neve. Nyolc pályázó azonban megértette, csak éppen egy nem, aki Temesvárról pályázott. Fogta magát leutazott Zomborba, felkereste Hauke Imre polgármestert és azt követelte, hogy egy évi bérösszeget fizetessen ki neki, mert ő az értesítés alapján lemondott állásáról Temesváron. A polgármester felvilágosította a dolgról és figyelmeztette, miszerint ha a tévedés meg is volt a fogalmazványban, az nem volt oly mérvű, hogy neki jogot adna ily követeléssel fellépni a várossal szemben. A kertész azonban — bár látszólag megnyugodott a kapott felvilágosításokban — nem maradt békében. Először ügyvédet keresett, hogy követelését érvényesítse, azonban senki sem fogadta el az ügyet.

Ez teljesen elkeserítette az embert. Elhozatta feleségét és két gyermekét Temesvárról a kapott felvilágosítások után és ezekkel akart argumentálni. Pár nap előtt felvitte őket dr. Alföldy Árpád h. polgármesterhez és se szó, se beszéd belökte a két apróságot annak szobájába, hogy tegyen velük amit akar, mert neki nincsen kenyeré! A gyerekek rettenetes sivalkodást vittek véghez, úgy hogy le kellett vinni őket a rendőrségre, ahol mindaddig gondozták amíg a kegyetlen apát elő nem állították. Amikor ráakadtak és Jablonszky kapitány elé állították hevesen kifakadt a hatóság s különösen Hauke polgármester ellen, úgy hogy a kapitány figyelmeztette, hogy ha békében nem marad, mint közveszélyes egyént eltoloncoltatja. A figyelmeztetés azonban mit sem használt. Az exaltált ember szombaton reggel ismét megjelent a városházán és ott óriási botrányt okozott. Erővel be akart menni a polgármesterhez, aki a közg. biz. ülésen volt. Itt elutasították azzal, hogy várjon. Erre ő kikelve magából, orditva a folyosón levő gyermekeihez futott s a legkisebbet megragadva ki akarta dodni az ablakon. Ha Fratricsevsits Béla földbírtokos, aki véletlenül a folyosón volt, meg nem akadályozza, a feldühödött ember végre is hajtja szándékát. A nagy lármára, sírásra összefutottak a tisztviselők és felek s az elősiető rendőrök segítségével megfékeztek a dühöngőt. Alig engedte magát elvezettetni. A legförtelmesebb szitkok és fenyegetések között vitték le a rendőrök a főkapitányságra, ahol Jablonszky Miklós kapitány jegyzőkönyvet vett fel az esetről s a további intézkedésig mint közveszélyes egyént ott tartotta

a kapitányságon. A botrány híre futótűzként terjedt el a városban s mindentűt elítélték a kertész magaviseletét, aki ily módon akart pressziót gyakorolni városunk polgármesterére, de elítélték különösen azokat, akik ittléte óta fanatizálják a szegény embert.

H i r e k.

Személyi hír. Báró Vojnits István országgyűlési képviselő, az országos szabad elvű párt ügyvezető alelnöke pénteken városunkban tartózkodott s ez alkalommal részt vett a közigazgatási bizottság ülésén.

Ebéd a polgármesternél. Hauke Imre és neje pénteken délből báró Vojnits István országgyűlési képviselő tiszteletére fényes ebédet adtak. Erre hivatalosak voltak: Scherer Rezsőné, dr. Gaál Istvánné urasszonyok, báró Vojnits István, Latinovits Pál főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, dr. Drakulits Pál orsz. képviselő, Koczkar Zsigmond, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsosok, id. Szemző István, id. Szemző Gyula nagybirtokosok, Vojnits István főjegyző, dr. Alföldy Árpád h. polgármester, Scultety Ferenc árvaszéki elnök, dr. Gaál István ügyvéd, Scherer Rezső vármegyei aljegyző.

Bérmálás. Majorosy György felszentelt püspök megkezdte körutját a bérmálás szentségének kiosztására. Tegnap Szilágyiba érkezett és ott bérmált. A püspököt a község lakossága nagy fényvel fogadta.

Hivatalvizsgálat. Polgár József a szabadkai kir. törvényszék elnöke Bácsalmáson tartózkodik és vizsgálatot tart az ottani kir. járásbíróval felett.

Gyászrovat. Bittermann Gyulát, az oly tragikusan elhunyt fiatal tisztviselőt, pénteken d. u. 5 órakor helyezték örök nyugalomra a helybeli Rókus sirkertben levő családi sírboltba. A temetési szertartáson, mely a Rókus sirkert kápolnájában ment végbe, óriási közönség volt jelen. A gyászszoborral családon kívül megjelentek: Latinovits Pál főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Hauke Imre polgármester, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, dr. Gozdu Elek kir. törvényszéki elnök, Vojnits István főjegyző, Horváth József adótárnok, a pénzügyigazgatóság, adóhivatal, a vármegye tisztikara, a m. kir. honvédtisztikar és a cs. és kir. közös tisztikar élén Hamary Kornél százados, állomásparancsnokkal, lapunk szerkesztősége, a nyomdászemélyzet s rajtuk kívül óriási közönség. A megholdogult koporsóját, melyet elborított a koszorúk egész garmadája, a kápolna előtt szentelte be Fejér Gyula apátplébános a helybeli papság segédletével. A beszentelés végeztével a koporsót a sírboltba vitték, ahol a papság rövid imája után elbontolták. A koporsót borító koszorúk a következők voltak: Felejthetetlen Gyulámnak — Bettid. Felejthetetlen jó fiunknak — Sztilei. Felejthetetlen jó vőnknek. Isten veled — Sándor és Mariska. Szeretett Gyuláknak — Hermin és Tibor. Isten veled — Laci és Béla. Felejthetetlen öcsénknek — Károly és Ida. Felejthetetlen jó rokonnak — Béla és Laura. Isten veled — Irén és Kálmán. Jó barátunknak — Kautz család. Igaz részvéttel — Kobut család. A jó barátunk — Zsuffák. Szeretett kartársának — M. kir. adóhivatal tisztviselői. Offiziers korps des Infanterie regiment No 23. Fájdalmas részvéttel — Bittermann nyomdászemélyzete. Hű barátunk — Régi kartársai.

Esküvő. Leövey József szintársulati ny. titkár f. hó 5-én esküdtett örök hűséget a helybeli evang. ref. templomban Demerác Mariska kisasszonynak. A tanúk tisztét Pribil Ernő megyei ny. főügyész és Stverteczky Ferenc számtanácsos töltötték be. A násznép a színházi vendéglő nagytermében gyűlt össze estélyre.

Halálozás. Oltoványi Adorjáné szül. Izsó Ilona életének 21-ik, boldog házasságának 2-ik évében Kolozsvárt e hó 1-én elhunyt. A megboldogultban Oltoványi Adorján nejét, Oltoványi Adorka édesanyját, Oltoványi Ferenc és neje Klacsányi Mariska menyitket gyászolják.

Ügyvédi majális. A zombori ügyvédegyesület majálisát a rendezőség június hó 16-ára tűzte ki. A rendezőség a programot minden részében kidolgozta és olyanná akarja tenni a mulatságot, hogy az méltó legyen az egyesület nevéhez, amely azt rendezi. Ételeket és italokat saját beszerzéséből ad a rendezőség oly elegáns menüvel, aminőt csak a legkényesebb igények követelhetnének és egy teríték ára mégis mindössze 5 korona lesz itallal együtt. A mulatság kezdetét délutáni 4 órára tűzték ki. Vacsora után tánc lesz, amelyen Sipos Ferenc zenekara játszik. A tagok vendégeket hívhatnak meg. Aláírási iver Vértési Károly, dr. Nikolits György, dr. Poór Béla, dr. Pasztrovits Iván, dr. Pataj Sándor, dr. Buják József uraknál vannak. Az aláírásokat csak e hó 12-éig fogadják el. A mulatság tiszta jövedelmét a rendezőség a Schweidel-szobor javára ajánlta föl.

Jubileumi közgyűlés. A Bács-Bodrog vármegyei jegyzők egyesülete Zsupanszky Lyubomir Ószivac községének derék jegyzője jubileuma alkalmából Ószivac közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az egyesületi alapszabályok módosítási tervezetének bemutatása. 2. Az „Erzsébet jegyzők segítő egyesülete“ alapszabály tervezetere vonatkozó észrevételek bemutatása. 3. Kolling Márton egyesületi tag indítványa a segédjegyzőknek önálló hatáskörrel leendő felruházása iránt. 4. Előterjesztés az „Erzsébet jegyzők segítő egyesülete“ részére teendő alapítvány tárgyában. 5. Az 1903. évi egyesületi számadás bemutatása és tárgyalása. 6. Az 1905. évi egyesületi költségvetés bemutatása és tárgyalása. 7. Esetleges indítványok és időközben beérkező tárgyak. 8. Zsupanszky Lyubó ószivaci jegyző az egyesület tiszteletbeli elnöke 25 éves jegyzői szolgálatának megünneplése: a) elnöki megnyitó; b) küldöttség választása az ünnepele meghívására; c) Szokola Gyula egyesületi tag üdvözlő beszédje; d) Deák Andor üdvözlő beszédje a zombori járás nevében. Ezután az egyesület részt vesz Ószivac község képviselőtestületének diszközgyűlésén.

A bélyegtörvény revíziója. A bélyeg- és illetékszabályok különféle törvényekben, közigazgatási bírósági határozatokban, miniszteri rendeletekben vannak szét-szórva, úgy hogy a bélyeg és illetékmértéket épen a vitásabb esetekben alig lehet pontosan megállapítani. Ebből úgy a kincstár, mint a nagyközönségre csak hátrány származhatik. A nagyközönség nem tudván magát előre tájékoztatni bizonyos jogtgyulek bélyegilletéke felől, többször kárt vall amiatt. A pénzügyi közigazgatási hatóságok és a közigazgatási bíróság pedig kénytelenek foglalkozni a sok felebbzéssel, panasszal a bélyegilleték helytelen kirovása folytán. Az újabb időben a közigazgatási bíróság valósággal el van árasztva illetéktgyek miatti panaszokkal és már se szere, se száma nincs a sok elvi határozatnak és döntvénynek, melyeket illeték- és bélyegtgyben hozott. Ezen a bajon segített, Lukács László pénzügyminiszter elrendelte a bélyeg- és illetékszabályok revízióját, melyre nézve kitűnő anyagul szolgál a közigazgatási bíróság gyakorlata. A revízióval egy kiváló pénzügyi tisztviselőt bíztak meg a pénzügyminiszteriumban, aki a díjtételek helyesbítése iránt is javaslatot készít. Mint értesültünk, az előmunkálatok annyira előhaladtak, hogy nemsokára kész javaslat-tervezet áll a miniszter rendelkezésére.

Ritka vendég. Érdekes ember tartózkodott a múlt héten városunkban. Messze a távoli keletről jött hozzánk a sárgavízű Hoangho mellől, a mennyei birodalom hű alattvalója. Az érdekes vendégnek hosszú copf lógott le a fejéről, ami az első pillanatra elárulta a származását. A derék kínait Czfűntűnek hívták s Sanghaiból került Európába. Ugy látszik abból az érdekes fajból való, mely a mongolnak és kínainak keveréke, mert termete eltérőleg a többi atyafiától, magas volt. Jól beszélt angolul, franciául, kicsit németül. De magyarul is tudott pár szót. Apró kőfaragványokkal házalt nálunk, melyekből meglehetősen sokat el is adott. Esténként a vendéglőkben járt, ahol

nem kis szenzációt okozott megjelenésével. A legtöbb asztalnál eltréfáltak vele, sőt borral is megkínálták. Ugy látszik nem nagy ellensége az italnak a kínai sem, mert Czfűntű ur bizony nem igen kéréte magát, hanem egymásután hörpintette a kvaterkákat. Sőt egy asztalnál, ahol „bruderral“ kínálták meg, egész kedélyesen rámondotta, hogy: szervusz! Sok érdekes dolgot mesélt el hazájáról s ami a legnevezetesebb, azt állította, hogy a magyar paprikást még Kinában is ismerik, csak hogy a nőknek nem szabad abból falatozniok. Erre egy kedélyes ur ember csak annyit felelt: Nem is ér akkor a kendtek asszonyainak a csókjá egy hajítófát se. Czfűntű erre egy nagyot bámult, majd a fejét csóválta olyanformán: mit értetek ti ahhoz, ha nem próbáltátok, s utána nagyot hörpintett a pobarából, talán a távolváro mousme egészségségére.

Esküvő. Czurda Ernő, m. kir. honvédhadnagy, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta esküvőjét Ujvidéken Michels Aranka kisasszonnyal.

Megörült honvédszázados. A fővárosi lapok egy szabadkai származású, derék katonatiszt szomorú tragediájáról írnak. Lux Ödönről van szó, néhai Lux József volt szabadkai nagyiparos fiáról, akit a szabadkai alapítványi helyre Szabadka város küldte fel a Ludovikába. Később a buszárkokhoz helyezték át és három esztendeje a honvédelmi miniszteriumba volt beosztva. Hivatalnoktársai régóta észrevették, hogy nagy fokú idegességben szenved. Az utolsó napokban idegessége még fokozódott és kitört rajta az őrület. Az elnöki iktatásban egyszerre dühöngeni kezdett. Szaggatta az iratokat, összetörte a titulatortokat és magából kikelve kiabált. Varju ezredes, a parancnok őrtiszt, Luxnak jó barátja kérlette a dühöngőt, hogy csillapuljon le és szálljon vele kocsiba, az őrtit azonban minden áron ott akart maradni a hivatalában, hogy dolgozzon. Végre Varju ezredes egy levelet mutatott a betegnek, amelyben a hadtgyminiszter szabadságot ad neki. Erre azután sikerült a dühöngőt kocsira tenni. A Szent György-téren azonban kiugrott a kocsiból és elmenekült, sikerült azonban a szerencsétlent megfogni és azután beszállították a Schwartzler-féle gyógyintézetbe.

Az aratás közeledtével Balaton Gyula dr., óbecsei főszolgabíró nyomtatvány útján hívja fel egy a munkások, mint a munkaadók figyelmét azokra a körülményekre, melyeket a szerződésnél és a munkánál be kell tartaniok. Az készítette erre, hogy járásában megővja a munkás és gazdaközönség között a békés egyetértést, fentartja közöttük a jó viszonyt, melynek fokozása kell hogy célja legyen minden magyar gazdának, minden magyar munkásnak, ki úgy saját, mint családja és hazája érdekét felfogja, szíven viseli.

Nyilvános nyugtázás. A paripási műkedvelők május hó 22-én „Mátyás diák“ vigjátékok és „Idegesek“ bohózatot adták elő, mely alkalommal felülfizetni kegyeskedtek: Eördögh Elemér plébános (Bács-ujfalu) 4 kor., Drach Mariska (Szépliget), Leschediczky Ferenc (Hódság), Szentandrási Antal (Hódság), Ivencz József (Paripás) 1—1 kor., Szremác Mihály (Paripás) 50 fill. és Denkler Boldizsár (Hódság) 41 fillért. Fogadjak ezután is a műkedvelők hálás köszönetét. A tiszta jövedelmet részint a kalocsai tanítók házának, részint a község szépítésére t. i. a templom-tér bekerítésére s fásítására, részint a május hó 31-én szerencsétlenül járt tűzkárosultak felsegélyezésére fordították.

A monostorszegi községi elemi népiskolában az évrő vizsgálatok f. hó 17. és 18-án lesznek megtartva.

A tótok aknamunkája. A tótok harcot indítanak minden ellen, ami nem tót. Ugy Ujvidéken robbantottak szét egy jubileumot azért, mert a jubileum alkalmával nem tót vagy német, hanem magyar szentbeszédet akartak mondani. Az ág. ev. egyház esperesének 40 éves lelképástorkodását akarták megünnepleni. A hitközség tót és német ajku hívőköl áll. Hogy egyik nemzetiségi hívő se akadékoskodhassék, magyar istentisztelet tartását határoztak el. Ezt támada

meg a „Dolnozemeski Slovák“ című nemzeti-ségi lap. Az esperes erre a támadásra kérte a hívőket, mondjanak le a jubileumról, ő nem reflektál semmiféle elismerésre sem. Ezt a tót tolakodást jellemzi a magyar közmondás: „Adj a tótnak szállást, kiver a bázadból.“

Lótenyésztési jutalomdíjosztás. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó évi június hó 19-én Regőcén (Rigyica) és június 29-én Paripáson (Parabuty) lótenyésztési jutalomdíjosztást rendez. A díjakat a m. kir. földmívelésügyi miniszterium adja. Díjaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei vagy városi kisgazdák saját nevelésű állatai fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatai diszoklevelekkel tüntetnek ki. A kistenyésztők részére a kitűzött díjak a következők: I. Sikerült szopós vagy egy évesnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancák számára, melyek jól ápolt erőteljes állapotban vannak és a jó tenyész-kancák kellékeivel bírnak: I. díj 80 kor. II. díj 60 kor. III. díj 40 kor. IV. díj 20 kor. V. 3 díj a 10 kor. — II. Három éves kancacsikók számára, melyek kitűnő tenyész-képességet ígérnek: I. díj 60 kor. II. díj 40 kor. III. díj 20 kor. IV. Két díj a 10 kor. — III. Egy és két éves kancacsikók számára: I. díj 60 kor. II. díj 40 kor. III. díj 20 kor. IV. Két díj a 10 kor. — IV. Egy és két éves ménicsikók számára: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 10 kor. — A díjazásra felvonuló állatoknál elégséges, ha azok az napon reggel 7 órakor a díjazás megkezdése előtt a helyszínre vezetettek, ahol a helyi hatóság az összeírásuk és osztályonkénti elhelyezésükéről gondoskodni fog. A díjazáson bemutatott állatok megbírálsát, valamint az odaitélt díjak kiosztását a vármegyei gazdasági egyesület bizottsága eszközli. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, akik bélyegtelen hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy az egy évnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancák a csikó ellése előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg hogy a bemutatott 1—3 éves kancacsikók és 1—2 éves ménicsikók az ellés idejében birtokukban volt kancától származnak és általuk neveltettek. A díjazás kezdete reggeli 9 órakor.

Tehén és üsződíjazás. A tolnamegyei gazdasági egyesület f. évi június hó 12-én délelőtt 8 órakor Hőgyészen vásárral egybekötött tehén és üsződíjazást tart; a bírálatnál kizemelt jobb minőségű, illetőleg díjazott állatok 3 év letelte előtt Tolnamegye területéről el nem adhatók.

Művészet — Irodalom.

Bácskai jeleseink albumához.

A legújabb időig a szakirodalom nem volt képes tisztázni a kérdést, hogy Dömötör, ismert váradai püspök, a ki a hajdankorban mint híres meczenás szerepelt s székvárosában Szent István és Szent László királyoknak remek művű szobrot emelt, mi-féle eredetű volt és mely családból származott. A római vatikáni kutatások most végre ránk bácskaiakra nézve érdekes eredményel jártak, mert kiderült, hogy Döme püspök ama magas állásu és nagyműveltségű egyének sorába tartozik, a kik Bácsmegeyben születtek s innen indultak fényes pályájukra.

Az érdekes felfedezést Ferenczsin Özséb atya, Bosznia és a szent Ferencrendiek történetirója tette, a ki vatikáni buvárlatai között akadt arra az okiratra, melyből Döme püspök eredete kiderült, de mivel ő ezen adatot nem publikálhatta, felhasználás végett a szintén bácskai Városy Gyula székesfejevári püspöknek bocsátotta rendelkezésére, ő pedig jeles genealogusunknak, Karácsonyi János egyetemi tanárnak adta át közzététel végett.

Az okmány szerint Kelemen pápa Döme váradai püspöknek és testvéreinek bűnbocsánatot engedélyez Avignonban 1346. évi ju-

nus hó 23-án kelt levelével, melyben világosan kimondja, hogy ők a „Futaki“ nevezetű családból valók. Hazai genealogusaink a Futaki családot jól ismerik s tudvalevő, hogy a főúri család Bácsme gyében a futaki birtalmat bírta, egyik őse pedig, Dénes, a bácsi és bihari főispáni állást is viselte. E család a XIII ik században kezdett emelkedni s a futaki uradalmat beházasodás után a híres Gutkeled nemzetségtől szerezte, mely a Délbácskában Szent István király kora óta nagy birtokokkal rendelkezett.

Döme váradi püspök Futaki Dénes fia volt s a püspöki székhelyen 1345—1373 ig tlt, tehát abban a korban szerepelt, midőn hazánkban Nagy Lajos király alatt a közélet és kultúra hatalmas lendületet nyert s midőn egészen új családok tömegesen emelkedtek ki az ismeretlenség homályából.

Döme püspök életpályájáról egyébként keveset tudunk. A váradi püspökség tudós monografusa, Bunyitay, a püspököt Meszesi Dömötörrel tartotta azonosnak s mint ilyent szerepelteti váradi püspök gyanánt. Családjáról a Pesty-féle akadémiai kéziratgyűjtemény alapján, valamint egynémely más forrás szerint kétségtelen, hogy Bácsme gyében a Futakiak Zsigmond király koráig nagybirtokosok maradtak s úgy látszik, hogy e tájban a család férfiágon kihalt s így jutott Futak és környéke a XIV. század végén a hatalmas Garai nemzetség birtokába.

Muhoray.

Rajzkiállítás a főgimnáziumban. Csütörtökön f. hó 2-án nyílt meg a zombori állami főgimnázium tanulóinak rajzkiállítása az intézet rajztermében. A kiállítás dus tartalmánál fogva kiállja a versenyt bármely kisebb tárlattal. Gyönyörűen díszített, rózsaszínben uszó teremben meglepődött a látogató a sok-sok értékes dolog láttára. A terem falai, a közepén álló asztalok mind be voltak borítva rajzokkal, festményekkel, vázlatokkal és selymekkel s nem egy dolog kötötte le a figyelmet azzal, hogy olyast mutatott, mely bármely művésznek is dicséretére válnék. A kiállított kollekción az idej tanév rajzoktatásának eredményét akarta bemutatni. A legáltalabb évfolyamtól kezdve, ahol a szabadkézi rajz még csak a konturák legelemibb részét mutatta, a legfelsőbb évfolyamig az egész fejlődés be volt mutatva. Meglepő szorgalom, kedv és szakavatott vezetés domborodott ki a kiállított tárgyakon. Valamennyin meglátszott, hogy nem a sablon teremtette azokat, hanem a lelkes vezetés. A fiúk derekas munkát végeztek, ami legfőbb érdeme tanárunknak Király Lajosnak, aki fényesen beigazolta azt, hogy még a korlátozó szabályok keretén belül is sokat el lehet érni, ha megvan az erős akarat. A kiállitva volt munkák mind nagyon szépek voltak. Sok olyan volt közöttük, melyekből szép jövőt jósolhatunk. Igaz ugyan, hogy a legtöbb munka nem közvetlenül a természet után készült, de ez abban leli magyarázatát, hogy a középiskolai tanításnak nem képezi feladatát a festészetben való tökéletes kiképezés. A sok csinos dolog között első sorban is a festményeken akadt meg a szem. Csinos tájképek, akvarellek, tanulmányok voltak a falakra aggatva. Ezek között igen ügyes munkák voltak a Treer által természet után készített antik széurajzok, halotti maszkok és kéztanulmányok, Csávosi festményei s ezek közül a nagyobb méretű ló portraít, Szobotka természet utáni képei, Drescher Pál selyemre festett virágképei, egy izléses paravent, több

negropencill rajz, a IV. osztályu növendékek s épia és tusrajzai. A sok-sok rajzot és festményt lehetetlen egyenként leírni s ha valamennyit általánosan megdicsérrjük, vegye ki minden kis művész az őt megillető részt. A kiállítás két napig volt nyitva s vasárnap záródott. Mindkét napon előkelő közönség látogatta azt és gratulált Király Lajos tanárnak a szép sikerhez.

Egész Budapest egy rejtvény megfejtésével foglalkozik most, melyet az „Érdekes Könyvtár“ szépirodalmi folyóirat legújabb füzetében ad föl olvasóinak. Arról van szó, hogy Kis János pincéje bedőlve, 4 hordó borát szomszédja, Nagy János pincéje közé pére állította, mely pince négy oldalán a tulajdonos 9—9 hordó bora állott. A ravasz Nagy János azonban magához akarta ragadni Kis János négy hordóját is s oly módon osztotta be annak a közepén álló 4 hordóját az ő hordóihoz, hogy a pince minden oldalán azért csak 9—9 hordó maradt. Kis János előbb kétségbeesett, majd egy jó tanácsot kapva, 8 hordót rakott a közepre s azokat mindjárt el is szállította, a többi hordót pedig úgy rendezte el, hogy minden oldalon meg volt a 9—9 hordó. Ennek a rendkívül érdekes rejtvénynek részletes leírását adja a fenti folyóirat s a megfejtők közt több értékes ajándékot és nyeményt, többek közt egy teljes magyar Lexikont, egy Költők Albumát és sok más dicséretet sorsol ki. — Az „Érdekes Könyvtár“ minden száma közöl más rejtvényeket is, melyeknek minden egyes megfejtője kivétel nélkül könyvjutalmat nyer. A lap előfizetési ára ¼ évre egy korona, mely összeg az „Érdekes Könyvtár“ kiadóhivatalába, Budapest, V., Kálmán-utca 2. szám, küldendő.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

A Zomborban, Apolló-utca 34. szám alatt fekvő Dömötör-féle ház (4 szoba, éléskamra, konyha, istálló, két padlás, nyitott félszer, mángorlószin, pince, nagy udvar) **három héten belül** szabad kézből eladó. A ház megtekintése végett Türr Antalhoz (Géza-utca) kell fordulni; szóbeli ajánlatok pedig Dömötör Pál címére (dr. Dömötör Aladár leveleivel) Apatinba küldendők. 3—1

Halászbárkát

használt állapotban, esetleg összes hozzátartozó halászati felszereléssel megvételre keresek. Ajánlatok alulirothoz intézendők.

Antal Ferenc
Bácsföldvár.

RECHNITZ JÓZSEF

táncitanintézete Zomborban a Vadászkürt-szálló dísztermében.

Engedélyezett akadémiai képzőintézet, ezetetikai testgyakorlat, tánc- és illemtan tanítására.

(Elsőrangú intézet.)

Van szerencsém a mélyen tisztelt és érdekelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy

táncitanintézetemet

Zomborban, a Vadászkürt-szálló dísztermében **folyó 1904. évi július hó 2-án** megnyitom.

Kiváló tisztelettel

Rechnitz József,

4—3

okl. tánc- és illemtanár.

1748/1904.

Pályázati hirdetmény.

Dunagálos községben eltávozás folytán megüresedett II. od szülésznői állásra pályázatot hirdetek, melylyel évi 100 korona fizetés és minden egyes szüléstől 1 kor. 20 fillér díjazás van egybekötve.

Felhivatnak a pályázni óhajtók, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **folyó évi június hó 20-ig** hozám nyujtsák be.

Ujvidék, 1904. évi május hó 31-én.

M e z e y,

főszolgabíró.

2—1

**ÖZV. SPITZER SIMONNÉ
ÉS TÁRSA**

**TÉGLA-, CSERÉP- ÉS CEMENT-ÁRÚ
GYÁRA, BAJÁN.**

Ajánljuk 10-1
egyszerű cement-lapjainkat és diszes műkő
lapjainkat legszebb és legjobb kivitelben.

Árak m²-enként 2 K.-tól feljebb.

Elvállaljuk mindennemű cement árú és ce-
ment munka elkészítését, jutányos áron, a
legmesszebbmenő jótállás mellett.

**Beocsini portland és román cement
nagy raktára.**

420. szám.
1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1904. évi V. 692. és 694. számú végzése következtében Eppinger Lázár és fiai és Frölich Tsuch budapesti cégek javára Gráf Miksa sztanisiesi lakos ellen 609 kor. 24 fill. és 73 kor. 36 fill. és járulékaik erejéig fogatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3445 koronára becsült üzlet árukból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 692/3. 1904. sz. végzése folytán 79 kor. 36 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi február hó 6-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 24 korona 30 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig Sztanisieson adós üzletében leendő eszközlésére 1904. évi június hó 13-ik napjának délutáni 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1904. évi május hó 29 én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

**Kiskoru Sztrilich Teréz
és Gyula tulajdonukat képező
96 hold 1600 □ föld 1904.**

**évi június hó 12-én délután 3
órákor nyilvános árverésen
5 évre haszonbérbe fog
adatni a helyszínén. Bővebbet**

SZTRILICH ZSIGMOND
vagyonkezelő gondnoknál. 2-1

Bácsföldváron egy majdnem teljesen új „Hanovera“-féle **tejfőző gép** összes tejgyári berendezéssel be-
tegség miatt azonnal **eladó**. Bővebbet **Klinóczki Györgynél** megtudhatni.

!!Ujdonság!!

15 perc alatt száradó szobapadló
Email lakk.

1 üveg 2 kor. 40 fill., 1/2 üveg 1 kor. 30 fill.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

Email.

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. má-
zolására.

Parquet

fénymáz és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

☛ Csak az a valódi, mely cégem-
mel van ellátva. ☛

Kapható *—1

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN.

2648/1904. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Dra-
kulits Pál dr. végrehajtónak Gyurkovits Svrak-
in József és társai végrehajtást szenvedők
elleni 240 korona tőkekövetelés és jár. iránti
végrehajtási ügyében a zombori kir. törvény-
szék területén lévő s Zomborban fekvő a zom-
bori 1429. számú betétben Beretits Antal,
Gyurkovits Svrakin József, Gyurkovits József
(Balázs fia), Gyurkovits Mátyás, Gyurkovits
József (Makszim fia), Gyurkovits János (Mak-
szim fia), Gyurkovits János (Gergely fia),
Gyurkovits Mária és Ernő, ugy kiskoru Gyur-
kovits Julesa, kiskoru Morvai Julesa és Károly
tulajdonául bejegyzett s A. I. 1—3. sorszámig
foglalt 2817., 2818. és 2819. hr. számú s 420.
ö. i. számú egész jószágtestre az árverést 2764
korona kikiáltási árban elrendelte és hogy a
fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi június
hó 21-ik napján délután 3 órákor a zombori
kir. törvényszék árverési helyiségében megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított ki-
kiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlant becsárának 10%-át készpénzben, vagy
az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában
jelzett ártolyammal számított és az 1881.
évi november hó 1-én 3333. szám alatt
kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX.
t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1904. évi április hó 10-én.
A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radany,

kir. tszéki bíró.

Kerestetik 4 drb magyar

fajú tenyészbika megvételre.

Értesítések Órszállás község

előljáráshoz intézendők.

1011. szám.

eln. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város „Mária-
Valéria“ közkórházában lemondás foly-
tán egy 1200 kor. évi fizetéssel, lakás,
fűtés, világítás és étellemezéssel javadal-
mazott orvososi állás jövén üresedésbe,
arra ezennel pályázatot hirdetek és fel-
hívom a pályázni kívánókat, hogy kel-
lően felszerelt pályázati kérvényüket
Schmausz Endre főispán urnál Szabad-
kán legkésőbb folyó évi július hó
15-éig annál is inkább nyújtsák be,
mert ezen időn túl érkező kérvények
figyelembe vétetni nem fognak.

Pályázóktól megkívántatik az egye-
temes orvostudori oklevél, hosszabb
kórházi vagy klinikai gyakorlat és nő-
lenség, műtői oklevél a pályázónak
előnyt biztosít. Az orvos, ki a köz-
kórházban köteles lakni, az első se-
gélynyújtást kivéve, orvos magángya-
korlatot nem folytathat.

Szabadka, 1904. május 25.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

Teljesen feloszlik!

A mostani raktáron levő összes cikkek a mai naptól mélyen leszállított árakban adatnak el.

Új mintájú Zephirek 17¹/₂ krtól kezdve méterenként.

Selymezett Levantínok prima minőség 22 métere.

Francia batiztok 23 krtól kezdve méterenként.

Angol Zephir, új minták, 30 métere.

Francia Delenek 39 métere, gyönyörű új minták.

Úri és női nap- és esernyők félárban.

Grenadínok és a legújabb kelmék minden elfogadható árban.

Schroll-schiffonok, 1 vég 23 méter, 4 fttól kezdve.

Valódi vásznak, 1 vég 23 méter, 4 fttól kezdve.

Tuna Gustávnál.

Husvéth festő mellett.

a Kossuth Lajos- (fő-) utca Oblát helyiségben nyílik meg.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Nagy raktár szőlőoltó gummiszalagból.
Nagyobb mennyiségű vételnél magas árendemény.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Javitások gyorsan és pontosan eszközölteknek.

Ehrlich Nándor fia

szőlőpermetező-gyártó,
épület- és diszműbádogos

Zombor,

Bajai-utca 10.

Javitások gyorsan és pontosan eszközölteknek.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Ajánlja saját készítményű, jó minőségű

PERMETEZŐIT.

2 évi jótállás!

25-18

2 évi jótállás!